

קשר לוגי: תנאי

המצגת נערכה ע"י מיכאל סוקולוב
כל הזכויות שמורות לוויסקול לימודים מקוונים בע"מ

עברית

משפטי תנאי

• משפטי תנאי הם אלה שאפשר להגיד אותם בצורה של

אם... אז...

לפניכם כמה משפטי תנאי

• במקרה של אזעקה עליכם לתפוס מחסה במרחב המוגן הקרוב ביותר למקום שבו אתם נמצאים.

אם תשמעו אזעקה **אז** אתם תצטרכו לתפוס מחסה...

• אם אין בקרבתכם מרחב מוגן, נסו להגיע למקום סגור. התרחקו מהחלונות ומפתחי יציאה של המקום.

אם אין מרחב מוגן, **אז** נסו להגיע למקום סגור...

לפניכם כמה משפטי תנאי

• אני מוכן לקבל ניסויים בבעלי חיים, בתנאי שהניסויים האלה נועדו לפיתוח אמצעי רפואה מצילי חיים וחיוניים.

אם הניסויים בבעלי החיים נועדו לפיתוח תרופות, **אז** אני מוכל לקבל אותם.

• בלי להציג תעודת זהות לא תוכלי להיכנס למועדון.

אם לא תציגי תעודת זהות **אז** לא תצליחי להיכנס למועדון

העיקרון של הקשר הלוגי

• קשר של תנאי מכיל 2 אירועים:

1. הפעולה עצמה, שעומדת להתרחש (או לא להתרחש).
2. התנאי שצריך להתקיים כדי שהפעולה המרכזית תתרחש (או לא)

במשפטים שלנו...

- במקרה של אזעקה עליכם לתפוס מחסה במרחב המוגן הקרוב ביותר למקום שבו אתם נמצאים.

הפעולה: תפיסת המחסה. **התנאי לקיומה:** אזעקה.

כלומר: כדי שפעולת תפיסת המחסה תוכל להתקיים, חייב להתקיים לפני כן תנאי של אזעקה.

במשפטים שלנו...

• אם אין בקרבתכם מרחב מוגן, נסו להגיע למקום סגור. התרחקו מהחלונות ומפתחי יציאה של המקום.

הפעולות: הגעה למקום סגור, התרחקות מחלונות וכו'....
התנאי לקיומן: אין מרחב מוגן.

כלומר: כדי שפעולות ההגעה למקום סגור וההתרחקות מהחלונות יתקיימו, חייב לפני כן להתקיים התנאי שאין לידכם מרחב מוגן.

קשר לוגי של תנאי מתאפיין במילים ייחודיות

- במקרה של אזעקה עליכם לתפוס מחסה במרחב המוגן הקרוב ביותר למקום שבו אתם נמצאים.
- אם אין בקרבתכם מרחב מוגן, נסו להגיע למקום סגור. התרחקו מהחלונות ומפתחי יציאה של המקום.
- אני מוכן לקבל ניסויים בבעלי חיים, בתנאי שהניסויים האלה נועדו לפיתוח אמצעי רפואה מצילי חיים וחיוניים.
- בלי להציג תעודת זהות לא תוכלי להיכנס למועדון.

תקינות!

• לא נכון לומר: במידה ו..... גם "במידה ש" לא נכון לומר במשמעות של תנאי,

צריך לומר: אם.

• לא נכון לומר: היות ו..... .

צריך לומר: היות ש..... .

• לא נכון לומר: באם.

צריך לומר: אם.

תנאי קיים ותנאי בטל!

כל סוגי התנאי שראינו עד עתה היו התניות לעתידי. כלומר ראינו תנאי לפעולה עתידי, שתתקיים או לא תתקיים – תלוי בקיום התנאי.

• תנאי כזה נקרא תנאי קיים.

• יש תנאי נוסף בעברית (ובשפות נוספות, כאנגלית) – תנאי בטל.

• תנאי בטל – מה שנקרא "לבכות על חלב שנשפך". אלו משפטים בסגנון: "אילו

היית לומד, היית מצליח...". "אילולא בית הספר הייתי הולך עכשיו לים!"

עוד קצת על תנאי בטל

- אלה כל הדברים שיכולנו לעשות, ואז היה קורה אחרת... אבל לא עשינו פעולות אלה, ולכן עכשיו הדברים הם כפי שהם.
- בתנאי בטל נהוג להשתמש כשחולמים על חיים אחרים... (אילו הייתי מוכשרת יותר / חזקה יותר / יפה יותר... הייתי יכולה ל.....)
- כשרוצים להראות למישהו אלטרנטיבה, אפשרות בחירה אחרת שעמדה בפניו בעבר. "אילו היית הולך לישון מוקדם יותר... היית פחות עייף במהלך היום".

מילות תנאי בטל

כדי להביע מבנה של תנאי בטל, יש להשתמש במילות קישור ייחודיות:

- לו
- אילו
- לולא, אילולא, אלמלא (משמעות שלושתן היא "אילו לא").

תקינות בתנאי בטל!

- אין להשתמש במילות תנאי קיים (אם) אם המסר הוא בתנאי בטל. למשל:
- אם לא היית מעיר אותי הייתי ממשיך לישון עד הבוקר.
- מדובר פה בסיטואציה ברורה של תנאי בטל, (הנמען כבר העיר את הדובר), ולכן השימוש באם אינו מתאים פה. יש לומר אילולא או לולא.
- אם הייתי יודע, לא הייתי בא. גם טעות! המשפט מנוסח בזמן עבר, מכאן שזהו תנאי בטל. יש לומר אילו: אילו הייתי יודע, לא הייתי בא.

לסיכום

- איך מזהים קשר לוגי של תנאי – כשניתן לומר אם... אז.... (אגב, גם בתנאי בטל זה עובד!
נסו בעצמכם... 😊)
- בקשר לוגי של תנאי יש שתי פעולות, כשהאחת מהווה תנאי לקיום האחרת.
- תנאי קיים – התניה לעתיד, תנאי בטל – התניה לעבר ("חלב שנשפך ואין מה כבר לעשות").
- תיקוני הגייה.

עברית